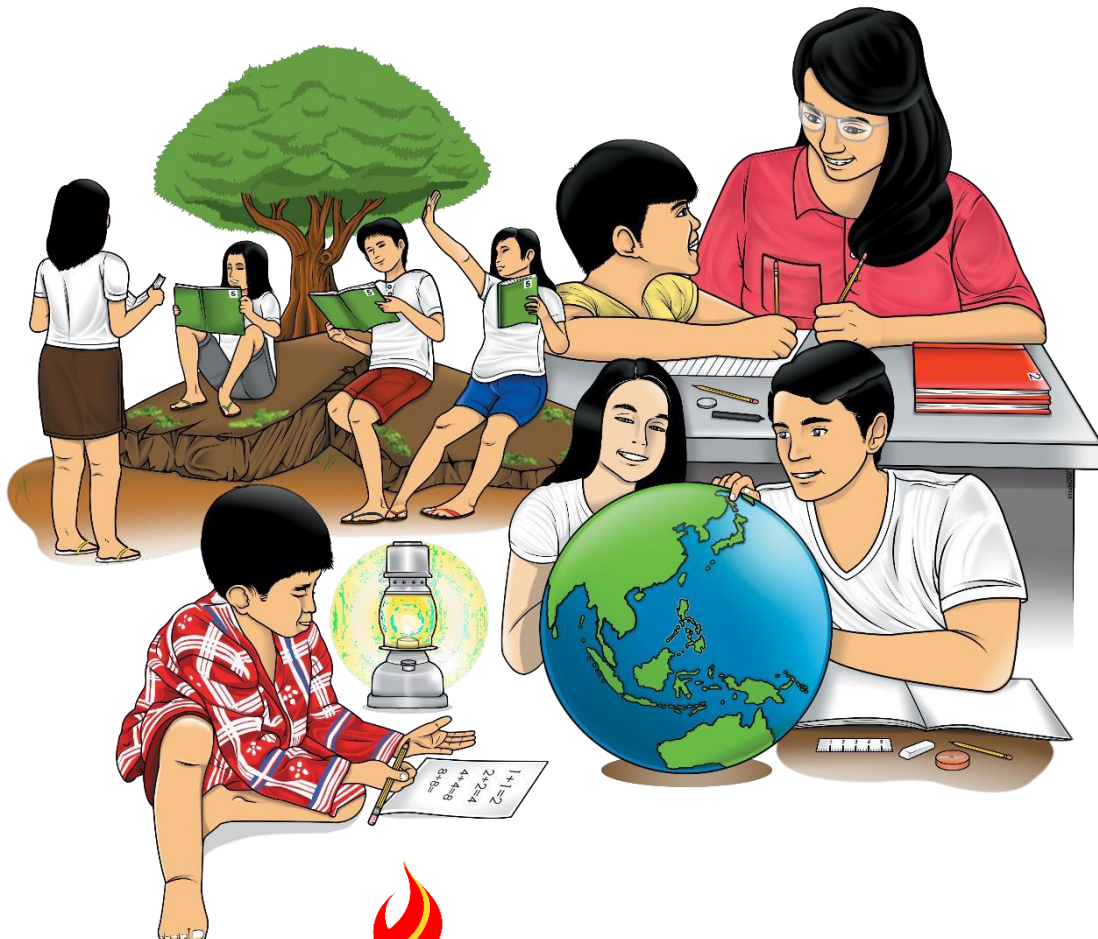

Filipino

Unang Markahan – Modyul 7: Pagsasalaysay Muli sa Napakinggang Teksto sa Tulong ng mga Pangungusap

Filipino– Ikalimang Baitang

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 7: Pagsasalaysay Muli sa Napakinggang Teksto sa Tulong ng mga Pangungusap

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng

Modyul Manunulat: Arlene R. Domingo

Editors: Lea C. Aberia, Shirley B. Bacal, Jenita D. Guinoo, Rose Ann C. Menieba, Gina B. Valdez

Tagasuri: Virgina C. Dulfo, Betsy U. Coching, Swelyn E. Forro

Tagalapat: Michael B. Balan, Ryan R. Tiu

Tagapamahala:

Ramir B. Uytico

Arnulfo M. Balane

Rosemarie M. Guino

Teodorico C. Peliño Jr.

Joy B. Bihag

Ryan R. Tiu

Bernardo A. Adina

Gaudencio C. Albije Jr.

Lea C. Aberia

Virginia C. Dulfo

Ma. Teresa B. Afable

Shirley B. Bacal

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region VIII

Office Address: Government Center, Candahug, Palo, Leyte

Telefax: 053-323-3156

E-mail Address: region8@deped.gov.ph

Filipino

Unang Markahan – Modyul 7: Pagsasalaysay Muli sa Napakinggang Teksto sa Tulong ng mga Pangungusap

Paunang Salita

Ang modyul na ito ay binuo na tanging ang mag-aaral lamang ang magbabasa. Sa pag-aaral ng Filipino isang suliranin ay mapukaw ang interes ng mga mambabasa. Kung kaya't gawing komunikatibo ang materyal.

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 5** ng *Alternative Delivery Mode (ADM)* Modyul para sa araling **Pagsasalaysay Muli sa Napakinggang Teksto sa Tulong ng mga Pangungusap!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 5** ng *Alternative Delivery Mode (ADM)* Modyul para sa araling **Pagsasalaysay Muli sa Napakinggang Teksto sa Tulong ng mga Pangungusap!**

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Kumusta na? Naririto akong muli si
Kokoy ang iyong kaibigan na
makasasama mo sa iyong ikapitong
paglalakbay. Nakahanda ka na ba?

Kung gayon, muli tayong maglakbay
upang mapagyman mo pa lalo ang
iyong kaalaman at karanasan. Sa
pagkakataong ito, nais kong matutuhan
mong magpahayag ng mga bagay na
iyong nabasa, narining, naramdaman,
lalo't higit ang natutuhan sa araw-araw.
Kaya sa paglalakbay na ito inaasahan
ko na:

1. naisasalaysay mong muli ang napakinggang teksto sa tulong ng mga pangungusap;
2. napagsusunod-sunod mo ang mga pangyayari sa napakinggang teksto sa tulong ng mga pangungusap; at
3. napahahalagahan mo ang pakikinig sa pagbabasa nang may pag-unawa.

Tara na! Simulan na natin ang ating paglalakbay!

Subukin

Mahilig ka bang mag-alaga ng hayop? Anong uri ng hayop ang iyong inaalagaan o kinahihiligan? Marahil, katulad ka rin ng iba na kinagigiliwan ang pag-aalaga ng hayop. Alam mo bang ang pag-aalaga ng hayop ay isang uri ng libangan? At maaaring pagkakitaan? Pero, ayon sa iba tunay na ang pag-aalaga ng hayop ay isang magandang gawain bukod sa nagsisilbing libangan at napagkakikitaan sinasabi nilang malaki ang koneksyon ng hayop sa kanilang buhay.

Alam mo bang may mga kuwento na hayop ang gumaganap bilang mga tauhan? Sa pagkakataong ito, babasahin at tutuklasin mo ang isang kuwento kung saan hayop ang ginamit na pangunahing tauhan. Pagkatapos mo itong mabasa, sikapin mong pagsunud-sunurin ang mga pangyayari. Sige, simulan mo na.

Ang kuneho ay nagyayabang tungkol sa kanyang bilis sa harap ng iba pang mga hayop at hinamon ang sinoman sa kanila sa isang paligsahan. Tinanggap ng pagong ang hamon nito. Sa una'y inisip ng kuneho na ito ay isang biro lamang, ngunit seryoso ang pagong. Sinimulan ang paligsahan. Sa simula ay buong bilis na tumakbo ang kuneho. Napansin niyang sobrang layo na ng pagong at pinagtatawanan niya ito. Nagpasya siyang umidlip muna sapagkat sa wari niya'y wala nang pag-asa pang makahabol ang pagong. Subalit ang pagong, kahit mabagal ay patuloy na naglakad. Nang magising ang kuneho ay malapit na sa dulo ng karera ang pagong at hindi na niya kaya pang habulin kahit anong bilis pa niya.

	Nang magising ang kuneho ay malapit na sa dulo ng karera ang pagong at hindi na niya kaya pang habulin kahit anong bilis pa niya.
	Sinimulan ang paligsahan at sa simula ay buong bilis na tumakbo ang kuneho.
	Ang pagong, kahit mabagal ay patuloy na naglakad.
	Nagpasya siyang umidlip muna sapagkat sa wari niya'y wala nang pag-asa pang makahabol ang pagong
	Napansin niyang sobrang layo na ng pagong at pinagtatawanan niya ito.

Aralin**1****Pagsasalaysay Muli sa
Napakinggang Teksto sa Tulong
ng mga Pangungusap**

May mga kuwento ka pa bang narinig na hayop ang naging pangunahing tauhan? Narinig mo na ba ang kuwento nina Matsing at Pagong? Marahil narinig mo na rin. Pero, sandali lang. Alam mo bang manghang-mangha ako noong kinukuwento ito ng aming guro? Ang galing magkuwento ni titser. Gayang gaya pa niya talaga ang boses ng dalawang tauhan. Katulad ng kuwentong binasa mo. Sige nga, ikuwento mo ngang muli ang kuwento ng kuneho at pagong.

Tandaan: Ang muling pagsasalaysay sa tekstong napakinggan ay mahalaga upang maibahagi natin ang ating kaalaman sa mga napakinggang impormasyon gamit ang sariling salita sa pagbuo ng mga pangungusap.

Balikan

Ang husay mo rin palang magkuwento. Sandali lang. Ibahin muna natin. Subukan mo kayang tumawag ng isa sa miyembro ng iyong pamilya na siyang magbabasa ng kuwento para sa iyo. Sige na, gawin mo na. Tandaan mo, habang binabasa ang kuwento, dapat makinig kang mabuti. Pagkatapos ng kuwento sagutin mo ang sumusunod na mga tanong.

Ang Agila at ang Kalapati

Mayabang na inilatag ng Agila ang malalapad niyang pakpak sa kaitaasan. Nang mapansin ng aroganteng Hari ng mga Ibon na ikinakampay din ng mabagal na Kalapati ang mga puting pakpak nito ay naghamon ang Agila.

“Hoy, Kalapati. Lalaban ka ba sa akin sa pabilisan ng paglipad?”

Sa sobrang yabang ng Agila ay naisip ng Kalapati na bigyan ng aral ang humahamon.

“O sige,” sagot ng Kalapati, “Kailan mo gustong magtungali tayo?”

Hindi ipinahalata ng Agila na nagulat siya sa matapang na sagot ng hinamon. “I... ikaw ang bahala kung kailan mo gusto,” sabi nito.

Napansin ng Kalapati na may nakaambang pag-ulan dahil sa maitim na ulap sa kalangitan. Alam niyang ilang sandali lamang ay uulan na.

“Kung payag ka ay ngayon din. Upang maging masaya ang laban, kailangang may kagat-kagat tayong anumang bagay sa paglipad natin. Dadalhin ko paitaas ang isang tipak ng asin. Ikaw naman ay magdadala ng isang bungkos ng bulak. Payag ka ba?” Tanong ng kalapati kay Agila.

Napangiti ang Agila sa pag-aakalang higit na magaan ang bulak sa asin. Napagkayariang sa tuktok ng Asul na Bundok magsisimula ang paglipad at magtatapos sa tuktok ng Berdeng Bundok.

Habang naglalaban sila sa paglipad ay bumuhos na ang malakas na ulan. Ang bulak na dala-dala ng Agila ay nabasa ng ulan at bumigat nang bumigat. Nagpapabagal ito sa paglipad ng Hari ng Ibon. Ang asin ay nalusaw naman na nagpapabilis sa paglipad ng Kalapati.

Sa pagwawagi ng Kalapati, hindi na nagyayabang mula noon ang palalong Agila.

Sagutin ang sumusunod na mga tanong. Pilin ang letra ng napiling sagot.

1. Anong paglalarawan ang mailalapat mo sa katangian ng Agila nang sabihin niyang “Hoy, Kalapati, lalaban ka ba sa akin?”
A. Maunawain B. mapagmataas C. palakaibigan D. palaaway
2. Bakit masasabi nating mapamaraan si Kalapati?
A. Alam niyang uulan kaya and dinala niya asin at hindi bulak.
B. Tinanggap niya ang hamon ni Haring Ibon sa paglipad.
C. Hindi siya nagyabang sa Agila.
D. Nanalo siya sa paligsahan.
3. Ano ang masasabi mo kay Agila nang tanggapin niya ang alok ni Kalapati na bulak ang kanyang dalhin sa paglipad?
A. Mangmang B. mayabang C. matalino D. mapamaraan
4. Bakit hindi na muling nagyabang ang Agila?
A. Nanalo siya sa paligsahan. C. Natalo siya ng Kalapati.
B. Nabalian siya ng pakpak. D. Tinulungan siya ng Kalapati
5. Anong aral ang napulot mo sa pabula?
A. Huwag ipagmayabang ang angking lakas at kakayahan kahit kanino.
B. Ipagmalaki ang iyong pinanggalingan sa lahat ng oras.
C. Huwag maging kampante sa sarili na kaya mo ang lahat.
D. Maging mapamaraan at laging handa sa anumang pagkakataon.

Tuklasin

Alam mo ba na ang tekstong
iyong napakinggan na ang
pangunahing tauhan ay mga hayop
ay tinatawag na pabula? Ang pabula
ay isang akdang pampanitikan na
hayop na nagsasalitang parang tao
ang pangunahing tauhan at
direktang nagtuturo ng kagandahang
asal.

Muli, makinig at unawaing mabuti ang isa na namang pabula na babasahin ng iyong kapatid o magulang, pagkatapos, pagsusunod-sunurin ang mga pangyayari sa pagsulat ng bilang 1-5.

Ang Inahing Manok

Minsan, may isang Inahing Manok na nakakita ng mga butil ng palay. Pinakiusapan niya ang Pusa, ang Bibe, ang Baboy at ang Kambing na magsipagtanim. Nalungkot ang Inahin nang hindi siya paunlakan ng mga kaibigan.

Pinangatawanan ng Inahing Manok ang pagtanim. Ilang araw lang ay sumibol na ang mga binhi. Nang maglakihan at maging ginto na ang mga butil ay pinakiusapan niya muli ang mga kaibigan upang tulungan siyang mag-ani. Hindi na naman siya tinulungan ng mga kaibigan.

Nang mapagsama-sama na at maisalansan ang mga inaning palay ay kinailangang bayuhin ang mga ito upang ihiwalay na ang malinis na butil ng bigas.

Matrabaho din itong gawain kaya pinakiusapan niyang muli ang mga kaibigan. Hindi na naman siya sinamahan ng mga kaibigan. Napilitang bayuhin at ihiwalay ng inahin ang bigas sa ipa. Ang mapuputing bigas na inani mula sa mga butil na palay ay isinaing ng masipag na inahin. Nang ihain na niya ang mapuputing kanin ay isa-isang nagdatingan ang mga kaibigan na nakikiusap na makasalo sa pagkain.

“Ikinalulungkot ko, mga kaibigan. Ang kaning aking itinanim, binayo, at isinaing ay sapat lang para sa pamilya namin.”

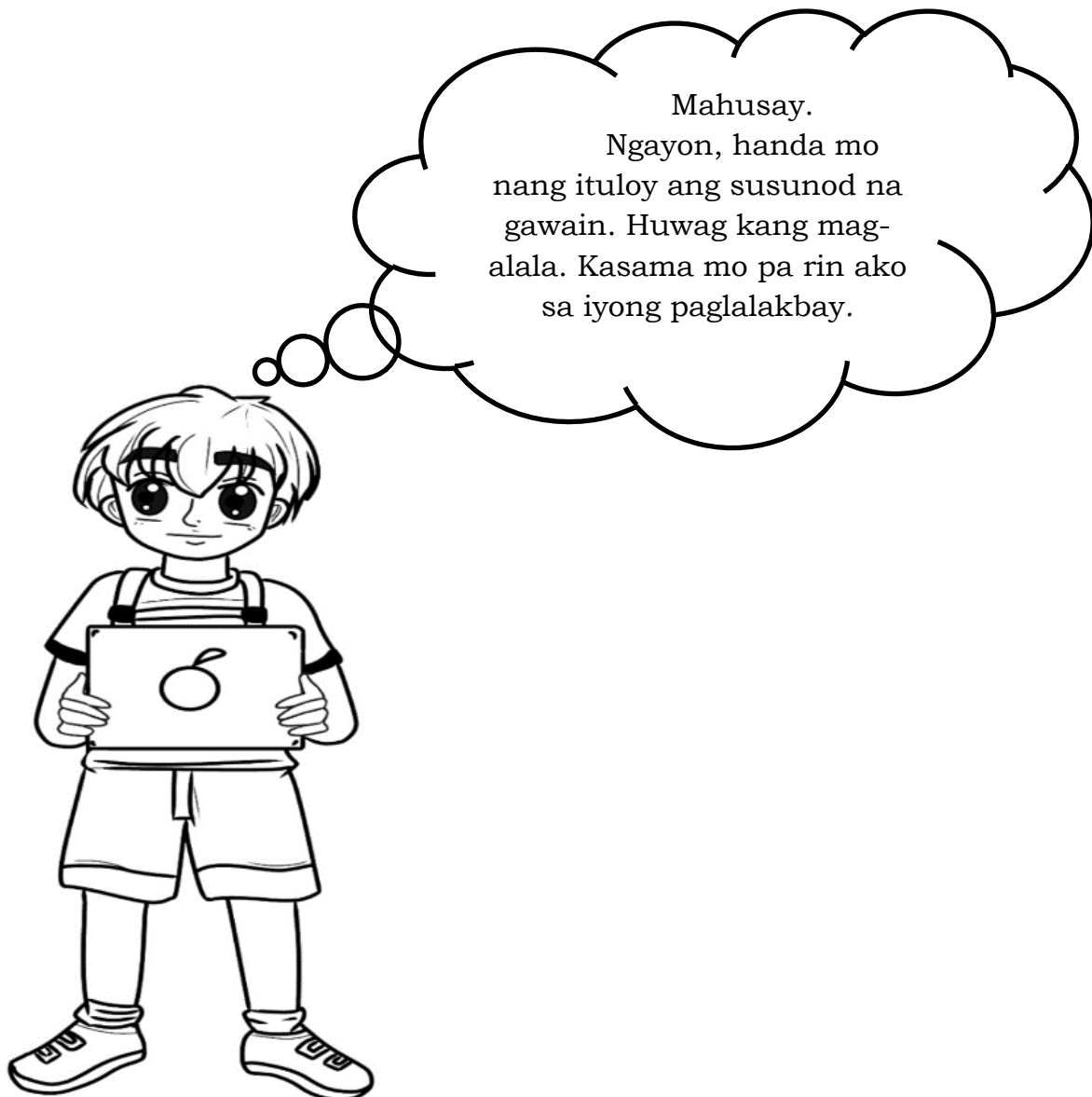
_____ Nang ihain na niya ang mapuputing kanin ay isa-isang nagdatingan ang mga kaibigan na nakikiusap na makasalo sa pagkain.

_____ Minsan, may isang Inahing Manok na nakakita ng mga butil ng palay. Pinakiusapan niya ang Pusa, ang Bibe, ang Baboy at ang Kambing na magsipagtanim.

_____ Nang maglakihan at maging ginto na ang mga butil ay pinakiusapan niya muli ang mga kaibigan upang tulungan siyang mag-ani.

_____ Ang mapuputing bigas na inani mula sa mga butil na palay ay isinaing ng masipag na inahin.

_____ Nang mapagsama-sama na at maisalansan ang mga inaning palay ay kinailangang bayuhin ang mga ito upang ihiwalay na ang malinis na butil ng bigas.

Suriin

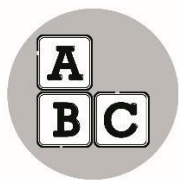
Ikaw naman ang magkuwento sa pagkakataong ito? Ikuwento mo naman ang nabasa mong pabula. Alam kong kkayang-kaya mo iyan? Ikaw pa!

Wow! Sabi ko ng kayang-kaya mo. Ang husay! Bakit ito ang nagustuhan mong ikuwento? Anong aral ang natutuhan mo dito?

Alam mo ba?

Sa muling pagsasalaysay sa tekstong napakinggan, mahalaga ang matamang pakikinig at pang-unawa upang maibabahagi nang maayos at mabuti ang kaalaman sa mga napakinggang impormasyon gamit ang sariling salita sa pagbuo ng mga pangungusap. Ang pakikinig sa teksto ay maaaring manggaling sa ibang tao, sa iba't ibang midyum tulad ng radyo, telebisyon at iba pang makabagong gadyet.

Binabati kita sa husay na ipinakita mo sa pagkukuwento. Tiyak kong malayo ang iyong mararating sa larangang ito.

Pagyamanin

Tawaging muli ang iyong magulang o kapatid. Ipabasa nang malakas sa kanila ang sumusunod na teksto. Pagkatapos, pagsusunud-sunurin ang mga pangyayari sa pagsulat ng bilang 1-5.

Ang Aso at ang Uwak

May isang ibong uwak na nakakita ng karne na nakabilad sa araw. Tinangay niya ito at lumipad nang malayo.

Sa dulo ng sanga ng isang puno ay sinimulan niyang kainin ang karne.

Ngunit narinig niya ang malakas na boses ng isang aso na nagsabing, “sa lahat ng ibon, ang uwak ang pinaka-magaling. Walang kakumpara!”

Natuwa ang uwak at binukas ang bibig para humalakhak. Ang nangyari ay nalaglag ang karne mula sa kanyang bibig. Nahulog ito sa lupa kung saan kaagad sinunggaban ng aso.

Walang nagawa si uwak kundi tingnan ang pagkain ng aso sa nahulog nyang karne.

Mula noon hindi na muling nagpalinlang si Uwak kay Aso.

Ang Aso at ang Uwak

_____ Natuwa ang uwak at binukas ang bibig para humalakhak. Ang nangyari ay nalaglag ang karne mula sa kanyang bibig. Nahulog ito sa lupa kung saan kaagad sinunggaban ng aso.

_____ May isang ibong uwak na nakakita ng karne na nakabilad sa araw. Tinangay niya ito at lumipad nang malayo.

_____ Sa dulo ng sanga ng isang puno ay sinimulan niyang kainin ang karne. Ngunit narinig niya ang malakas na boses ng isang aso na nagsabing, “sa lahat ng ibon, ang uwak ang pinaka-magaling. Walang kakumpara!”

_____ Mula noon hindi na muling nagpalinlang si Uwak kay Aso.

_____ Walang nagawa si uwak kundi tingnan ang pagkain ng aso sa nahulog nyang karne.

Muli, binabati kita sa husay na iyong ipinamalas. Natitiyak kong naunawaan mo na ang mahahalagang konsepto sa aralin.

Isaisip

Tandaan:

Ang pagsasalaysay muli sa napakinggang teksto ay mahalaga upang maibahagi ang kaalamang natutuhan sa mga napakinggang impormasyon gamit ang sariling salita o sa tulong ng mga pangungusap. Dito rin masusukat ang komprehensyon ng nakikinig o nagbabasa sa tekstong napakinggan o binasa. Kailangan lamang pakinggang mabuti at unawain ang teksto habang binabasa upang maisalaysay ito nang maayos at wasto.

Isagawa

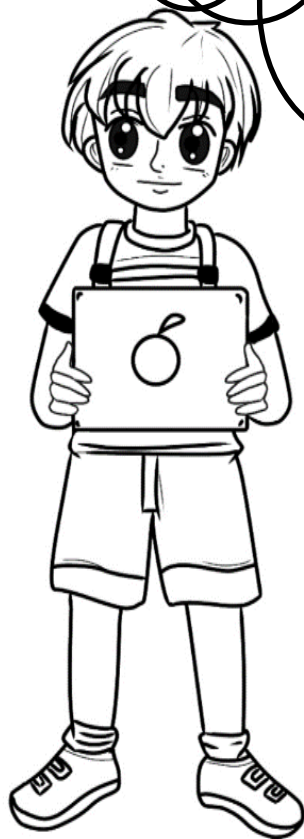
Pakinggan ang talatang babasahin ng iyong nanay sa ibaba. Pagkatapos, isalaysay itong muli sa pamamagitan ng pagbuo ng talata sa ibaba.

Bumabagyo Na Naman!

Kahapon, napakalakas ng ulan at hangin. Dahil dito, hindi kami makalabas upang mamasyal. Sa halip, kami ay nagkuwentuhan at naglaro na lamang sa loob ng bahay. Sina Tatay at Ate ay gumawa pa ng mainit na tsampurado para sa meryenda samantalang kami ni nanay ay tumugtog ng gitara habang nag-aawitan ang buong pamilya. Kahit pala nasa bahay lamang kami, maaari pa rin kaming bumuo ng masayang alaala.

Bumabagyo Na Naman!

Sa halip, kami ay ³_____. Sina Tatay at Ate ay _____.
⁴_____, samantalang kami ni nanay ay
⁵_____. Kahit pala nasa bahay lamang kami,
⁶_____.

Binabati kita sa matiyaga mong
pagsunod at paggawa sa mga gawain.
Natitiyak kong natutuhan mong mabuti
ang paksang tinalakay. Alam kong
napagod kang maglakbay ngunit sulit
naman dahil matagumpay mong
natutuhan ang mga dapat mong
malaman bilang paghahanda sa patuloy
mong paglalakbay sa mga susunod pang
mga aralin at sa pagpapalawak pa ng
iyong kaalaman.

Tara na! Sagutan mo na ang panghuling
pagtataya upang pang muli ang lawak na
ng iyong natutuhan mapatunayan mo

Tayahin

Pakinggan at unawaing mabuti ang tekstong binabasa nang malakas ng magulang o di- kaya'y kapatid sa bahay. Pagkatapos, ibigay ang wastong pagkasunod-sunod ng mga pangyayaring nasa loob ng kahon sa ibaba ng teksto. Isulat ang letrang A-J.

Liwanag sa Dilim: Ang Kuwento ni Roselle Ambubuyog

Si Maria Gennett Roselle R. Ambubuyog ay ipinanganak noong ika-12 ng Enero, 1980 sa Maynila. Anak siya nina Gemme F. Ambubuyog at Deanna B. Rodriguez. Naging masaya at tahimik ang unang mga taon ng kaniyang kabataan, kasama ang kaniyang mga magulang at tatlong kuya na sina Glemm, Glenn at Garry.

Noong anim na taong gulang pa lamang si Roselle, nagkasakit siya at binigyan ng apat na gamot. Bumuti ang kaniyang pakiramdam, subalit pagkatapos ng dalawang linggo, muli siyang nagkasakit. Tinawag na *Steven Johnson's Syndrome*, o labis na reaksiyon ng katawan sa mga gamot na kaniyang iniinom ang kaniyang naging sakit. Dahit dito, nawala ang kaniyang paningin. Dinala siya ng kaniyang mga magulang sa iba't ibang doktor, subalit hindi na muling nakakita si Roselle.

Sa kabila nito, sinikap ni Roselle at ng kaniyang mga magulang na maipagpatuloy ang dati niyang buhay. Umalis ang kaniyang ama mula sa dati niyang trabaho upang tulungan si Roselle na muling matutuhan ang mga pang- araw-araw na gawain. Nakabalik siya sa pag-aaral sa pamamagitan ng "Adult Braille Literacy Program" ng Resources for the Blind, Inc (RBI) na isang organisasyong nagbibigay serbisyo at tulong sa mga bulag sa buong Pilipinas simula pa noong 1988. Dahil dito, nakapagtapos siya bilang balediktoryan ng Paaralang Elementarya ng Batino noong 1992 at sa Paaralang Sekondarya ng Ramon Magsaysay noong 1996. Pagkatapos nito, nagtungo siya sa Pamantasang Ateneo de Manila upang mag-aral ng Matematika.

Nagbunga ang pagsisikap ng buong pamilya, dahil noong 2001, nagtapos si Roselle bilang balediktoryan mula sa Pamantasang Ateneo de Manila. Sa kanyang talumpati bilang balediktoryan, pinasalamatan niya ang kanyang buong pamilya, lalo na ang kaniyang ama, na nagsilbing mga bituin sa kanyang paglalakbay. Pagkatapos nito, nagpakadalubhasa siya sa Matematika sa Unibersidad ng Pilipinas.

Ngayon, isa siyang konsultant para sa isang kompanyang gumagamit ng makabagong teknolohiya upang gumawa ng kagamitan para sa mga taong may kapansanan. Nagagamit niya ang kaniyang karanasan at kaalaman para tulungan ang ibang taong katulad niya.

1. Naging balediktoryan si Roselle ng Paaralang Elementarya ng Batino.
2. Naging balediktoryan si Roselle ng Paaralang Sekondarya ng Ramon Magsaysay.
3. Ipinanganak si Roselle sa Maynila.
4. Nagkasakit si Roselle at uminom ng apat na gamot.
5. Naging konsultant siya ng kompanyang gumagawa ng teknolohiya para sa may kapansanan.
6. Naging balediktoryan siya ng Pamantasan ng Ateneo de Manila.
7. Nabulag siya dahil sa masamang reaksiyon ng kaniyang katawan sa gamot.
8. Umalis ang kaniyang tatay sa dating trabaho upang mas matulungan ang mga katulad niya.
9. Ginamit niya ang karanasan at kaalaman upang tulungan ang mga katulad niya.
10. Nagpakadalubhasa siya sa Matematika sa Unibersidad ng Pilipinas.

Susi sa Pagwawasto

<p>Tayahin</p> <p>1. E 2. F 3. A 4. B 5. I 6. G 7. C 8. D 9. J 10. H</p>	<p>Isagawa</p> <p>6. Nagpalakas ng ulan at hangin 7. Hindi kami makalabas upang mamasyal 8. Nagkuwentuhanat naglaro na lamang 9. Gumawa pa ng mainit na tsampurado 10. Tumugtig ng gitara habang nag-aawitan 11. Maaari pa rin kaming bumuo ng masayang alaala.</p>	<p>Pagymananin</p> <p>1. 3 2. 2 3. 2 4. 5 5. 4</p>
<p>Tuklasin</p> <p>1. 5 2. 1 3. 2 4. 4 5. 3</p>	<p>Balikan</p> <p>1. B 2. A 3. A 4. C 5. A</p>	<p>Subukin</p> <p>1. 5 2. 1 3. 4 4. 3 5. 2</p>

Sanggunian

Agarrado, Patricia Jo C., Maricar L. Francia, Perfecto R. Guerrero III at Genaro R. Gojo Cruz, *Alab Filipino Batayang Aklat*, Quezon City: Vibal Group, Inc., 2016.

Lalunio, Lydia P., Ril, Francisca G., at Villafuerte, Patrocinio V. *Hiyas sa Pagbas 5 Batayang Aklat*, Quezon City: SD Publications, Inc. 2010

Liwanag, Lydia B. *Landas sa Wika 6 Batayang Aklat*, Quezon City: EduResources Publishing, Inc., 2011

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph